

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز شنبه ۱۳۰۲

فهرست مطالب

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی و تصویب آن
- ۳- تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی و تصویب آن
- ۴- تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی و تصویب آن
- ۵- تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی و تصویب آن

(مجلس چهارم ساعت ۱۰ صبح روز شنبه ۱۳۰۲)

صورت مجلس روز شنبه ۱۳۰۲ (تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی)

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس تشریح نیست ؛ (تصویب شد) صورت مجلس تصویب شد

۲- تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی و تصویب آن

رئیس - تفسیر نخست وزیر

نخست وزیر (تفسیر جزء ۱) - بر می آید که در موصل فرخنده و مبارکی که بین خاندان سلطنتی ایران و خاندان سلطنتی مصر شده است هیچگونه رابطه و قطع تاریکی و فی الواقع دولت لازم نیست که یک لایحه تقدیم مجلس شورای ملی کند و اصل می باشد هفتم ماده قانون اساسی بر تفسیر اصل ۴۷ است که

لایحه تفسیر شده است و نیز در اولویت تقدیم مجلس شورای ملی می باشد و پیشوند و تفسیرهایی هم اگر برای آقایان لازم باشد آقای وزیر دادگستری به اطلاع آقایان خواهند رسید (تصویب شد - صحیح است)

(لایحه را تقدیم مجلس شورای ملی نمودند)

تشریح نیز خوانده شد

مجلس شورای ملی

چون گفته بر می آید لایحه را کور در اصل ۴۷ ماده قانون اساسی آنگونه در هیچیک از قوانین بدون تصریح و روشن تفسیر نشده در این موقع که موصل بین خاندان خاندان سلطنتی و خاندان سلطنت مصر

تصویب شد - مذاکرات مشروح - نخست وزیر - تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی

تصویب شد - مذاکرات مشروح - نخست وزیر - تقدیم لایحه تفسیر اصل ۴۷ قانون اساسی

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده

غائبین با اجازه - آقایان : دهستانی - بیات مکیو

غائبین بی اجازه - آقایان : منصف - خواجه نوری - ملک مدنی - اردبیلی - توایب - امیر ابراهیمی - بهبه مهرابی - - همدانی - روحانی - آقصری - حمزه تاش - معتمد سنک - شاهنت - قراقرز - اورنگ - بناهی

دیگر آمدگان بی اجازه - آقایان : بیات - بقوانی - دکتر جبران - افخمی - قنبر - نیک پور - اعظم زنگنه - ارکانی

در پیس است برای اینکه راجع بوضعیت ملکه و ولعهد آینده ایران هیچگونه ابهامی باقی نماند وزارت داد - گستری ماده واحد ذیل را برای تفسیر بند ۳۷ متمم قانون اساسی تقدیم و بنده دو فوریت کشوری تصویب آنرا مینمایند

ماده واحده - تفسیر اصل سی و هفتم متمم قانون اساسی

منظور از مادر ایرانی 'اصل مذکور در اصل ۳۷ متمم قانون اساسی لغو است از مدتی که مطابق شق دوم از ماده ۹۷۶ قانون مدنی دارای نسب ایرانی باشد یا مادری که قبل از عقد ازدواج با پادشاه یا ولعهد ایران بقضاء مصالح عالی کشور به پیشبرد دولت و تصویب مجلس شورای ملی بموجب فرمان پادشاه تصرف ایرانی باو اعطاء شده باشد

وزیر دادگستری - اجازه مینمائید؟

رئیس - بفرمائید

وزیر دادگستری - با اینکه یقین داریم آقایان نمایندگان

این ماده واحده پیشنهادی را با سرعت و شفقت فوق العاده تلقی میکنند برای اینکه موجب تقدیم آن در مقدمه لایحه تصریح شده همه مدعیان و مطلع هستیم که نامزد عظیم ایشان و الاحضرت هسیون ولایعهد من وجود مبارک خودشان مظنه عدت کریمه و مجلس حساسات عالیه مبین برستی و شخصیت و بزرگواری هستند مذاکره راجع بقضای اخلاقی و معنوی ایشان بیشتر مخصوص آن جلسه خواهد بود که بعد از گذشتن این ماده و قانونی شدن آن لایحه قانون مخصوص و لا حضرت فوزیه از طرف هیئت دولت بمجلس تقدیم می شود و خلاصه با اینکه یقین داریم کسی در این کشور نیست که از این وصلت خشنود و خرسند باشد (عمره نمایندگان - صحیح است) و یقین داریم این لایحه وزارت دادگستری بانفاق آراء و شادی از مجلس می گذرد (عموم نمایندگان - صحیح است) لازم میدانم چون ماده واحده باعبارت موجز و مفید که سبک قانون

ایرانی ولی البته بعضی از این اسباب ایرات را بطور ثابت بر روی اشخاص مجرز میکند و بعضی از آن اسباب منشاء یک تابعیت عرضی بر روی اشخاص میشود از جمله ازدواج که تابع بقضاء زوجیت است و این نیز ایرانی که در نتیجه ازدواج ایرانی بشود میتواند بعد از طلاق بعد فوت شوهر بتابعیت اصلی خود رجوع نماید حالا بعد از این توضیح مدعی حقوق مدنی ایران به بیهم که کلمه ایرانی اصل با کلمه یک را موثرین قانون دولت ایران روشن میشود. اگر تصور بکنیم که ایرانی الاصل کسی است که تمام اسلاف او ایرانی باشند معقول نیست زیرا که قانون مدنی چنین ترحمی کرده است و برای احراز نسب ایرانی فقط یک پشت ایرانی بودن را کافی دانسته و نه عملاً چنین فرضی قیامه دارد زیرا گمان نمیکند کسی در اینجا باشد که بتواند ثابت کند که در اسلاف او یک غیر ایرانی نبوده است و قانون هیچوقت حکم خود را تعلق بامر محال نمیکند و چون بطوریکه قبلاً گفته شد ازدواج یکی از اسبابی است که ملیت را بطور عرضی بر روی اشخاص تحصیل میکند میتوانیم اینطور نتیجه بگیریم که قانون اساسی با نحوایته است تصدیق کرد که مادر ولعهد یعنی ملکه ایران صرفاً بسبب ازدواج با پادشاه ایران دارای عنوان ایرانیست که در این صورت یک عنوان عرضی است بشود و حتماً شرط کرده است که ملکه ایران نباید دارای صفت ایرانیست بطور عرضی باشد بلکه قبل از ازدواج با پادشاه یا ولعهد ایران صفت ایرانیست را بطور ثابت یعنی اصلی تحصیل کرده باشد و بین ترتیب ایرانی الاصل باشد (نمایندگان - صحیح است)

این نظر قانون اساسی بسیار منطقی و صحیح است و هیچ کس در لزوم آن تردید ندارد وقتی که نظر این شد بری تفسیر این کلمه کافی بود در این ماده واحده پیشنهادی بنویسیم که منظور از مادر ایرانی الاصل مذکور در اصل ۳۷ متمم قانون اساسی کسی است که قبل از ازدواج با پادشاه یا ولعهد ایران دارای صفت ایرانیست باشد و ترتیب تحصیل ایرانیست قبل از ازدواج را تابع

قواعد عمومی قانون مدنی بکنیم اما ما این اندازه اکتفا نکردیم زیرا موضوع قانون مهم است و مقام ملکه آینده ایران است ملکه ایران نباید قبل از ازدواج با پادشاه یا ولعهد مثل یک فرد عادی تحصیل تابعیت ایران را کرده باشد - از حقوق دولت ایرانی فقط یک فرد را که عبارتست از شوق در ۹۷۶ متمم قانون مدنی یعنی کسی که از پدر ایرانی بوجود میزند و ایرانیست البته قیودی است خارج کرده به ولعهدی سایر افراد قانون تابعیت لغو از کسیکه بواسطه درختی ایران حق انتخاب تابعیت ایران را ندارد یا بشرط توقف در ایران و حتی در مورد کسیکه بواسطه مقامی مهم بدون شرط توقف مسکن است بتابعیت ایران پذیرفته شوند مقررات عمومی قانون مدنی در کتب ایرانی است که کسی که نباید در ولعهد ایران باشد باستی پیش از این مقررات عادی اعتبار داشته باشد و باید تمام مقاماتیکه بموجب قانون اساسی ما مقرر شده و اساسی بشروط مقرر تشکیل میدهد ایرانی او را تصدیق کرده باشند. پیشنهاد هیئت دولت - در تصویب مجلس شورای ملی - فرمان پادشاه - در قانون اساسی و قانون این سه دیگر جزئی نیست و به این آقایان تصدیق میشود که در تفسیر قانون اساسی هر مبنای حقوقی ملحوظ شده و معروض عالی کشور - کلمه ایرانی الاصل و این تفسیر اساسی و محکم که در توضیح و روشن میشود و دیگر هیچگونه تردیدی در مفاد و معنی آن باقی نماند (عموم نمایندگان - صحیح است - صحیح است)

رئیس - این عرضی که بکنیم، نه از نظر شخصی نیست بلکه علاوه عقیده خودم موافق با عقیده تمام و فکارتی است که از مات ایران استنباط کرده ام آنچه از صحبت اشخاص باخودم و روایتی که از دیگران شنیده ام و بدست آورده ام مرد وزن ایرانی نیست که از این وصلت و این اقدام خصیانه سرور نشاند (صحیح است) از روی حقیقت سرور و نشاطی که در این مورد از مردم مشاهده میشود هیچوقت سابقه نداشته است -

افکار عالی و زیات شاهانه که از شاهنشاه در هر باب ظاهر شده بلا تردید باید گفت مؤید بتأییدت نمیی است (صحیح است) زیرا همه می بینند که هر يك مقامی دارد که هیچ برای توصیف آن تیرسد چنانکه بین قضاة همایون نژاد افکار شاهانه است که هیچ فکری نمیتوانست به بهتر از آن موافق شود (صحیح است) برای همسری شاهنشاه هر دو تا پیشگاه ما روینهد ملک خصل ایران که علاوه معذرت عالی مکسیمی درای فضولی و اخلاق مکتوبی هستند هرگز ممکن نبود شاهزاده خانمی دارای مزایای عالی شاهزادگان و شایسته تر از شاهزادگی از خود در شرافت و جلیل سلطنتی مصر مثل والا حضرت فوزیه در نظر گرفته شود این دو کشور باستانی ایران و مصر که از انحصار اولیه دنیا مبد تمدن و علم و صنعت بوده آثار باستانی آنها همیشه مورد توجه دنیا است روابط یگانگی و دوستی شان به یکدیگر از قریب و بخصوصاً و داد و یکجبهتی آنها اخیراً مورد تردید نبوده هیچوقت شیر از صفای این آنها چیزی واقع نشده است و خاندان با جلالت سلطنت مصر را هم همه می شناسند که از حیث اعضای پادشاهت و سلاطین با شوکت در دنیا امتیاز داشته اقدامات و عملیاتشان در عظمت مصر و خدمت اسلام در متون تاریخ همیشه باقی و برقرار خواهد بود (صحیح است) پس ملت ایران حق دارد از صمیم قلب شادمان باشد باعلاقه و عشقی که بخاندان سلطنتی خود دارد و از اینکه شاهنشاه عظیم الشان چین بیومنی برای فرزندان عالیقدر و ولیمهد کشور انتخاب فرموده این است که بنده از طرف مجلس شورای ملی ایران این اقدام دولت را برای تدارک مقدمه این نیت مقدس تبریک گفته و تفسیری که دولت فرموده از تقدیر می نسازد (صحیح است) و همه امیدواریم بخواست خداوند متعال از این پیوند بیوهائی به ثمر برسد که موجب روشنی واقعی دیده و دل هر دو خاندان جلیل سلطنتی بوده اسباب افتخار حقیقی هر دو ملت باشد (صحیح است - انشاء الله) و برای فرخی و برکت اسلام و خیر

و سعادت عالم شرق از این وصلت همایون نتایج خیلی عالی حاصل کرده (صحیح است) رأی گرفته میشود بفوریت اول موافقتین بر خیزند

(عموم نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ، رأی گرفته میشود بفوریتا دوم آقایان موافقتین قیام فرمایند

(عموم نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده و حده مطرح است - آقای دکتر خاوری

دکتر طاهری - تفسیری که از اصل ۳۷ متمم قانون اساسی تصویب مجلس مؤسسان تقدیم مجلس شورای ملی شده با توضیح جناب آقای نخست وزیر و بیان جامع و کافی جناب آقای وزیر دادگستری ب نظر بنده و همکاران که ملا صحیح و منطقی است . برای اینکه کسی ایرانی باشد یا ایرانی بشود قانون مدنی و قانون تاهیت مقرراتی معین کرده مثلاً یکی از اتباع بیگانه مقیم ایران اگر بخوهد ایرانی شود باید الاقل پنجسال در ایران اقامت داشته باشد ولی برای ایرانی الاصل در هیچیک از قوانین تهرنی نشده که چگونه کسی ممکن است مطابق قانون برای الاصل شناخته شود

در لایحه تقدیمی ایرانی اصلی بدو دسته تقسیم شده: یکی کسی که از پدر و مادر ایرانی متولد شده باشد دیگری آنکه از نظر اهلیت شخصی و مقامی و مصلحت کشور ایرانی بودنش مفید تشخیص داده شود چنین کسی اگر بنا شود مادر ولیمهد گردد لازم دانسته شده که با تصویب ملت ایرانیت اصلی از طرف پادشاه باو اعطا گردد . و این تعریف قانونی بسیار صحیح و بموقع است .

بعلاوه مفهوم و فلسفه ماده ۳۷ متمم قانون اساسی هم که گفته است مادر ولیمهد باید ایرانی الاصل باشد آنست که مادر ولیمهد يك ایرانی باشد واجد صفت نجابت و اصالت و بزرگواری تا در نتیجه ازدواج منافع تزاوی و مصالح سیاسی هر دو ملحوظ و محفوظ باشد . حالا

گیر موردی پیش آید که اصالت و نجابت و بزرگواری طرف و حرز باشد و مصالح کشور هم تقاضا نماید و اصل ایرانیت هم بر خنای ملت و فرمان شاه بنامزد ولیمهد اعطا گردد در این صورت رعایت لفظ و معنی قانون اساسی شده است . از آنجمله مورد آزادی والا حضرت همایون ولیمهد محمد رضا شهپور با و لاج حضرت فوزیه خواهر اعلی حضرت ملک ناروق پادشاه مصر است که مسئول قسمت دوم ایرانی اصلی خواهند شد . قند عظیم الشان ما اعلی حضرت همایون شاهنشاه که این موصلت مسعود را با آن خاندان جلیل صلاح دانستند تمام ملت هم به بیان و عقیده کامل یقین دارد که این اقدام برجسته هم مثل تمام اقداماتش مفید است .

بعلاوه لاج حضرت ولیمهد که دارای تحصیلات عالی و خلاق یکو صفات ممتاز طبع بلند و قلب رؤف میباشد محبوب همه فائند و تحصیل ریاضی خالصه مبارکشان بر همه عالی کشور فرض است و ملت ایران سعادت و کامیابی و عظمت و جلالتشان را از این زهدل خواهند . از طرف دیگر و لاج حضرت فوزیه ملکه آید ایران الفخر خاندان جلیل پادشاهی میباشد که ابان عن جود فرمانروا بلکه نجات دهنده کشور مصراند و خدمات ذقیمت و گرانمای مر حومه ملک انو د پادشاهان بیات و مسالکت مصر موجب محبوبیت فوق العاده اعلی حضرت ملک ناروق و خواهران معظمتان شده . گذشته از اینکه کشور مصر که عهد تمدن قدیم بوده مرهون خدمات این خاندان اصیل جای است خود و لاج حضرت فوزیه شخصاً مزایای موردی را به نصیب و معذورات مکسیمی جمع نموده اند و معذرت خواج حافظ که با آنچه خودن همه دارند تو تنها دارای مصدق وجود مبارکشان میباشد

پس با تصدیق این حقایق اعطای ایرانیت اصلی از طرف شاهنشاه ایران بوالا حضرت فوزیه ملکه آینده مورد تصویب تمام نمایندگان ملت است بلکه آزادی تمام ایرانیان میباشد (صحیح است - صحیح است)

عز رض بنده نه تنها از طرف خود بلکه احساسات و عقیده تمام نمایندگان است که همه از صمیم قلب پرستند قائد عظیم الشان خود و مؤمن به ازدواج والا حضرت ولیمهد با و لاج حضرت فوزیه میباشند

بنابر این با تفسیری که هیئت محترم دولت از اصل ۳۷ متمم قانون اساسی بمجلس شورای ملی پیشنهاد فرموده اند همگی موافقت خود را اظهار و در خانمه سعادت و فرخندگی این وصلت میمون و مبارک را که موجب پیوستگی کامل در کشور ایران و مصر است بری هر دو کشور از خداوند مسألت نموده اند . در پیس از تصویب این لایحه هیئت محترم وزیران هر چه زودتر لایحه تصدی ایرانیت اصلی را به ملکه آید و لاج حضرت فوزیه برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم فرمایند

رئیس - آقای مؤید حمدی

مؤید احمدی - چون این لایحه تفسیری که بموجب اصل ۲۷ متمم قانون اساسی که شرح و تفسیر قوانین از وظایف محتمله مجلس شورای ملی است که هیئت دولت شاهنشاهی تقدیم مجلس شورای ملی نموده اند برای شرح و تفسیر اصل ۳۷ متمم قانون اساسی است این لایحه پیش از موضوع بزرگ و بیست قضیه است که فکار عموم ملت ایران توجه آن موضوع است لازم شد که این بنده در نتیجه حاضره از این مقدمه از تصویب این لایحه عرایضی عرض نمایم :

از بدو ظهور کواکب اقبال این کشور بهستانی و ضلوع بر تضمین قانده توانایی ایران اعلی حضرت شاهنشاه پهلوی خلد لله ملکه یعنی از سوم اسفند ۱۲۹۹ تا امروز در هر سال و هر ماه بلکه هر روز قدمهایی بفرق تعالی و ترقی برداشته شده و بدست توانای این قائد بزرگ سدهای عظیم و موانع بزرگ که در قرون بنامادی مانع ترقی و تمدن و آبادی این کشور بود برداشته میشد یا مقاصد و مرامهایی که در عالم خیال و تصور ملیون و متوز فکر های این کشور روی کاغذ آورده بودند

از عالم خیال و تصور تجاوز نکرده بود بد قدرت این شاهنشاه معظم بمال و وجود آمد و یکی بعد از دیگری عملی شد (صحیح است) بلکه موضوعاتی که بحال و تصور کسی خطور نکرده بود بفکر عالی و رأی سائب و دست توانای شاهنشاهی بمنه ظهور و بروز آمد و مضمون این طفل یکشنبه ده صد ساله بمروود ظاهر گردید. حقیقه حیرت آور است در این مدت کم این همه آثار بزرگ جزء خسوف عادت است چون همه آن آثار در منظر و مرآی عمومی است لازم نمیدانم بهرین از آن اقدامات اشاره نمایم چیزی که بیان است چه حاجت به بیان است . آفتاب آمد دلیل آفتاب شرف عظم از بهر این مقدمه این است . که در هر موقع که یک اصلاحی شده و یکقدمه به تعالی و ترقی برداشته شده و هر قدمی که در برداشتن سدهای راه ترقی و موافق و برداشتن زنجیر های اسارت شده اهالی این کشور که تصور این اقدامات را نمیکردند بروز احساسات کرده جشنها چراغانها برپا کرده عید میگردانند لیکن در هیچین از آن قضایای مهم با اینکه بعضی از آن قضایا موضوعات حیاتی و استقلال کشور بوده - شور و شغف و عیش و سروریکه در عموم اهالی این کشور در روز اشاعه فرمان مهر امان همایونی دگر بنازیدی و الاحضرت فوزیه با و الاحضرت همایون شاهپور ولیعهد در قاضیه اهالی بود دیده و شیده نشده بود واقعا خوشوقتی و خرسندی از ناصیه و چهره هر کس ظاهر و هویدا بود تمام ملت ایران مشغول عیش و عشرت شدند حقیقه در این قضیه از جنوب و شمال و شرق و غرب بلکه ایرانیان ساکن ممالک و کشور های خارجه فرح و تبساط فوق العاده در کلیه مردم از مرد و زن پیر و بزه عالی و دانی روی داده مستغرق شادمانی بودند جشنها و مجالس عیش و سرور برپا نموده یکدیگر تبریک گفته و فکر بلند شاهنشاهی را تقدیس میکردند در واقع این است معنی و حقیقت توجه افکار عمومی و الحق ایرانیان در این قضیه بر عالیشان درجه و فرط علاقه

خودر شاهنشاهزاده و ولیعهد شاهنشاه معظم و مبین خود و شیخ و لایح نمودند و در تمام اصقاع کشور در شهرها و بخشها - قصبات حتی قرآ و دهات چراغانی کردند در مجالس جشن هر کس بقدر فهم و استعداد خود هر یک بری یکدیگر محسنات و نایب این وصلت خیرین را شرح داده و از اتصال این دو خانواده بزرگ و تجدد این دو کشور تاریخی باستانی اسلامی خوششوقی مگردند و پرچم شیر و خورشید ایران و ماه و ستاره مصر در کوی و برزن در هتزاز بود و مردم بدکس و الشمس و شطحیها و القمر اذا اینها رطب لسان بودند (صحیح است)

خاطر دره هنگامیکه بامو کب همایونی بچشمه سفید بری اتصال راه آهن جنوب و شمال رفتیم و با آن تشریفات بزرگ در وقتیکه علیحضرت همایون شادمانی بلج و مهره اتصال را بادست مبارک متصل می فرمودند در آنموقع بدهن بنده خطور کرد همین قسم که زاده شاهنشاهی و دست قدرت پهلوی خنذ آهن در ایران بجاد و دو دزیری عمان و خرد را بهم متصل فرمودند دو خانواده بزرگ شاهنشاهی ایران و پادشاهی مصر را بهم متصل نمودند مرحوم محمدعلی کبیر و خانواده ایشان که بکشور کهن سال مصر استقلال و آزادی داده و مات مستعد مصر را خود و اعقابش بذروه اعلا ترقی و تمدن رسانیدند و علیحضرت پهلوی شاهنشاه معظم ایران که کشور کهن سال تاریخی باستانی ایران را از غرقاب هلاکت نجات و احیا کرده و ملت ایران را از حضیض پست و تحطاط باوج ترقی و تمدن رسانیده فکر بلند شاهنشاهی این دو خانواده تاریخی را باین موافقت اتصال داده و این دو کشور را متحد فرموده چنانکه دو دربار بهم متصل فرمودند و آیه شریفه مرج البحرين يلتقیان و یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان در نظرم مجسم شد بعد که فرمان جهانمطاع همایونی شرفصدور یافت و محل اتصال دو دریا و خط آهن چشمه سفید را بنام نامی فوزیه نام گذاردند موجب حیرت شد و فهمیده هذا

مما الهمنی الله تعالی و شعر تاریخ این نامزدی خیلی بسوقع است - مزده از وصل این دو اصل قدیم - ده - انجم از احسن التقویم که ۱۳۵۷ است . اما در صل موضوع الحق دولت در این تفسیر استنباط و اجتهاد خوبی کرده و ایرانی الاصل را خوب شرح و تفسیر کرده اند بدیهی است غرض از ایرانی الاصل همان است که قانون مدنی در جلد دوم در ماده ۹۷۶ در ۷ فقره شرح داده که چه فقره شش اشاره بین موضوع دارد لکن برای اهمیت موضوع با در نظر گرفتن ماده ۹۸۰ خواننده در اهمیت خاصی باین موضوع که اهمیت هم دارد بهر جهت ایرانی الاصل را دو قسم کرده اند یکقسم همان است که در قانون مدنی ذکر شده یک قسم خاصی که تشریفات مهمی اعطاء شود یعنی هیئت دولت که قوه مجریه است تصویب و پیشنهاد نمایند و هیئت مقننه تصویب کند این همایونی صادر شود بدیهی است که عموما از روی ایمان و عقیده این موضوع را تصویب و تقدیس نمایند (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - من که بده اجازه خواننده برای صحبت کردن در متن موضوع نیست زیرا متن موضوع صحبتی ندارد لایحه که از طرف هیئت مجتهد دولت بعنوان تفسیر اصل ۳۷ متمم قانون اساسی تقدیم مجلس شورای ملی نموده اند محتاج هیچگونه صحبت و ملاحظاتی نیست و بعقیده بنده تفسیر صحیحی است که از اصل ۳۷ متمم قانون اساسی نموده اند

تقدیم این لایحه یک فرصت ثانوی بد مجلس شورای ملی که نماینده افکار و احساسات ملت ایران است بدهد که بری یک مرتبه دیگر احساسات ستایش آمیز خود را نسبت به این وصلت خجسته و مبارک که میزان آنرا جشن عمومی ملت ایران تعمیر نمود نشان دهد
حسن ستایش و بیان عمیقی که در تمام طبقات ملت ایران نسبت به خانق و موجود ایران تو موجود است همه ما را نسبت به خاندان عظیم علیحضرت همایون

شاهنشاهی و مخصوصا نسبت به ذات مقدس پیشوای جوانان کشور و الاحضرت همایون ولیعهد بدرجه علاقه مند بوده است که وقتی مزده نامزدی معظم له با والا حضرت شاهزاده فوزیه منتشر گردید تمام ملت ایران حتی در دورترین قصبات و دهستانها بساط جشن و شادمانی گسترده و آن بام فرخنده و مسرت بر از خاطر هیچ کس فراموش نخواهد شد

من در اینجا تجرم به بیان نکات مهمی استیفاء کنم و آن این است که انتخاب موضوع همسری و وصلت با خانواده پادشاهی مصر یک امر خاصی به قضیه داده و میمنت و فرخندگی این موضوع مهم تاریخی را زیاده تر کرده و تأثیر شدیدی در افکار و احساسات عمومی ایران بخشیده زیرا ملت مصر با تمدن قدیم و قوی و درخشان خود و برده بطن نزدیکی که از لحاظ سیاست و چه از جنبه تربیت و چه از لحاظ اقتصاد که از زمان قدیم و بعد از آن در دوره های اسلامی به ملت ایران داشته است پیوسته مورد علاقه و توجه و احترام ملت ایران بوده است . علاوه بر این خانواده محمدعلی مصر بواسطه تأسیسات و افکار بزرگ مرحوم محمدعلی کبیر و خدمات دولتی و مسلسلی که تمام افراد این خانواده نجیب و بزرگ در راه ترقی و تعالی مصر و در نشر و قبول تمدن غرب در شرق متجدد شده اند یک موافقت بسی شایان و قابل تمجید و احترامی در جنوب عموم ملل شرق و مخصوصا ایران داشته اند اکنون که با وصلت دو خانواده بزرگ شاهنشاهی ایران و پادشاهی مصر روابط اندکی و مهمی و ادبی این دو ملت کهن سال بیشتر و محکمتر و پایدارتر میشود بنده و خجسته خود میدانم که دوباره آنرا به ملت ایران تمجید گفته و از جهه این امر مهم تاریخی و خجسته را که مقصود و آرزوی تمام ملت ایران است با کمال شغف و سرور منتظر باشیم

(نمایندگان - نشاء الله)
رئیس - آقای دکتر غنی
دکتر غنی - هر بار که صحبت بین نامزدی مبارک

در میان بیاید و فعلاً زنده مسرت و شادمانی عمومی است که تجدید میشود.

شخصی که در عصر همایون بهلوی زندگانی می کنند خوش بختند که هر روز خیر خوش درازد هر روز زنده مسرت بخشی میشوند لزوماً زندگانی یک کشور سعادتمند همین است.

زندگانی یعنی تحول و ثور سعادتندی یعنی تحول بصرف خیر و صلاح پس ما زنده ایم و سعادتمند رای این که هر روز کشور ما در زیر سایه اعلیحضرت شاهنشاهی قدسی تازه بصرف خیر و صلاح برپا زده در طی دیگر کارهای اساسی این عصر همایون یکی موضوع این مواصلت مبارک است که حقیقتاً از اعلیای برجسته تاریخ دولت شاهنشاهی ایران بشمار میرود و فعلاً در تاریخ گذشته این کشور هیچ مواصلت سلطنتی باین خوبی و سلامتگی وجود نداشته است.

در کشورهای پادشاهی لزوم احترام و تعظیم امانت و تاج و آثارین موضوعات است زیرا عظمت کشور بسته به عظمت آن است این است که موضوع مواصلت سلطنتی همیشه یکی از دقیق ترین و معتبرترین موضوعها و مسائل کشور است.

چه قدر جوی خوشبختی است که امروز درخاندان شاهنشاهی ما این موضوع باین خوبی حل شده است که و فعلاً بهتر از آن تصور نمی آید.

کشور شاهنشاهی ایران و کشور پادشاهی مصر علاوه بر این که هر دو شرقی و هر دو اسلامی و هر دو سلطنتی هستند یک نوع نزدیکی و مناسبت های روحانی و معنوی خاصی هم بین این دو کشور هست که اگر کسی درستی این ندیده باشد نمیتواند کم و کیف آنرا خوب بفهمد. بنده که خوشبختانه با چشم خود دیده ام میتوانم عرض کنم که شاید باین مردم هیچ دو کشوری اینقدر مهربانی و یکدیگر را دوست داشتن سابقه ندارد چنانچه در علل و موجبات تاریخی این مطلب البته بحث جداگانه میخواهد شاید بتوان گفت که مناسبات

فرمان پادشاه عصر صفت ایرانی باو اعطاء شده باشد

رئیس - رای گرفته میشود به ماده واحده آقایان موافقین قیام فرمایند

(عموم نمایندگان برخاستند)
رئیس - با اتفاق آراء تصویب شد

۳ - موقع جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یکشنبه ۲۹ آبان ماه دو ساعت بعد از ظهر

(مجلس پنجساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

دبی و آشنا بودن این دو کشور به آثار فکری یکدیگر عامل مهم و مؤثری بوده است

حاصل این است که ایران و مصر از جهت معنوی هم با یکدیگر بسیار نزدیکند و فعلاً یوسف در نمی آید که مصرها در موقع اعلام زنده مواصلات همایونی چه شوق و شوقی داشتند و چه احساسات مهر آبرو نشان دادند.

پس از این مندمات خوب میتوان تصور کرد که این مناسبت تازه میان این دو کشور و این مواصلات همایون بین دو خانواده بزرگ چه قدر طبیعی و خوش آید است.

جلسه امروز ما که وقف بر این صحبت است حقیقتاً یکی از جلسه های پر افتخار مجلس است.

دولت لایحه به مجلس آورده است لایحه سرپا شادمانی و مسرت بموجب این لایحه بر طبق قوانین موضوعه با بیانات عالی که جناب آقای نخست وزیر فرمودند و توضیحات عالمانه که جناب آقای وزیر دادگستری دادند دولت و کشور ایران میخواهد یک نردبانی بسازد که درجه معنوی او را بگذرد یعنی علاوه معظّم یکی از بزرگترین خاندانهای سلطنتی شرق دخترا اعلیحضرت نژاد اول و خواهر اعلیحضرت فاروق اول پادشاه معظّم کشور مصر و لاجزرت نوزده را بصفت ایرانی اصل بشناسد

ما مقدمه این عضو نخست را برای کشور خودتان با کمال احترام بقال بنک گرفته و آنرا سرمایه فوذ و صلاح مینماییم.

رئیس - ماده واحده خوانده میشود
ماده واحده - منظور از مادر ایرانی الاصل مذکور در اصل ۳۷ متمم قانون اساسی اعم است از مادری که مطابق شق دوم از ماده ۹۷۶ قانون مدنی دارای نسب ایرانی باشد یا مادری که قبل از عقد ازدواج با پادشاه یا ولیعهد ایران با اقتضاء مصالح عالیه کشور بینه پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای ملی بموجب

قانون

تفسیر اصول سی و هفتم متمم قانون اساسی موضوع کلمه ایرانی الاصل

ماده واحده - منظور از مادر ایرانی الاصل مذکور در اصل سی و هفتم متمم قانون اساسی اعم است از مادری که مطابق شق دوم از ماده ۹۷۶ قانون مدنی دارای نسب ایرانی باشد یا مادری که قبل از عقد ازدواج با پادشاه یا ولیعهد ایران باقتضاء مصالح عالیه کشور به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای ملی بموجب فرمان پادشاه عصر صفت ایرانی باو اعطاء شده باشد

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه چهاردهم آبان یک هزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری